

Ikt. sz.: OTB/12-1/2013.

OTB-1/2013. sz. ülés
(OTB-89/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2013. február 19-én, kedden, 11 óra 16 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 532. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
Tájékoztató a tankönyvellátás rendjéről, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvtámogatás feltételeiről	5
<i>Dr. Gloviczki Zoltán (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, hozzászólások a meghívott vendégek részéről</i>	<i>10</i>
<i>Kérdések, hozzászólások a képviselők részéről</i>	<i>17</i>
<i>Dr. Gloviczki Zoltán (Emberi Erőforrások Minisztériuma) válaszai, reflexiói</i>	<i>21</i>
<i>Elnöki összefoglaló</i>	<i>24</i>

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a tankönyvellátás rendjéről, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvtámogatás feltételeiről

Előadó:

Dr. Gloviczki Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériuma köznevelésért felelős helyettes államtitkára

2. Egyebek

Az ülés résztvevői**A bizottság részéről****Megjelent**

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke

Bodó Sándor (Fidesz)
Cseresnyés Péter (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz)
Kucsák László (Fidesz)
Németh Zoltán (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz)
Sági István (Fidesz)
Michl József (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Dr. Sós Tamás (MSZP)
Farkas Gergely (Jobbik)
Ferenczi Gábor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Pósn László (Fidesz) Kucsák Lászlónak (Fidesz)
Brájer Éva (Fidesz) Demeter Zoltánnak (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz) megérkezéséig Pánczél Károlynak (Fidesz)
Földi László (KDNP) Michl Józsefnek (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP) megérkezéséig dr. Sós Tamásnak (MSZP)

Meghívottak részéről**Hozzászólók**

Osztolykán Ágnes (független)
Dr. Gloviczki Zoltán helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások
Minisztériuma)
Esztergályos Jenő ügyvezető igazgató (Apáczai Kiadó)
Orgován Katalin igazgató (Műszaki Könyvkiadó)
Reményfy Tamás ügyvezető (Mozaik Kiadó)
Romankovics András alelnök (Tankönyvesek Országos Szövetsége)
Szarvas-Ballér Judit elnök (Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 16 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnézést kérek a késésért! Tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait! Két napirendi pontunk van: az egyebek a második, az első pedig a tájékoztató a tankönyvellátás rendjéről, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvtámogatás feltételeiről. Tisztelettel köszöntöm dr. Gloviczki Zoltán helyettes államtitkár urat, illetve kollégáit, akik a minisztériumból, illetve az államtitkárság részéről megtisztelik a bizottsági ülésünket. Elsőként a napirendről kell szavazzunk. Van-e kérdés, észrevétel, javaslat ezzel kapcsolatban? *(Senki nem jelentkezik.)* Nincs. Szavazzunk akkor! Aki egyetért vele, kérem, most emelje fel a kezét! *(Szavazás.)* Köszönöm. Aki nem? *(Szavazás.)* Egy. Aki tartózkodott? *(Szavazás.)* Egy nem szavazat mellett elfogadtuk. *(Osztolykán Ágnes: Én nem vagyok bizottsági tag, nem szavazhatok.)* Igen, Ágnes az LMP-frakció felbomlását követően egy exlex állapotban van: a Hárszabály szerint a független képviselőknek jár egy bizottságban való részvétel, illetve a munka lehetőségét biztosítani kell nekik. A Hárszabály még nem döntött ezekről a kérdésekről, illetve a bizottsági tisztségek kérdéséről sem, de természetesen szeretettel látjuk Ágnest, és, ha gondolja a frakció... Nem tudom, kell-e arról szavazni, hogy hozzászólhasson *(Edelényi Zsuzsánna: Igen.)*, akkor ezt egyből megszavaztatnám. Ki az, aki egyetért azzal, hogy Ágnes részt vegyen a vitában és hozzászóljon? Aki ezzel egyetért, az most szavazzon! *(Szavazás.)* Egyhangúlag támogattuk ezt. Köszönöm szépen a segítséget.

Tájékoztató a tankönyvellátás rendjéről, a tankönyvvé nyilvánítás és a tankönyvtámogatás feltételeiről

Az első napirendi pontunk meghívott vendége a helyettes államtitkár úr. Zoltán, átadnám a szót, parancsolj! Annyit hozzáfűznék, hogy a meghívottaink a nagyobb tankönyvkiadók, Szarvas-Ballér Juditot keresem *(Jelzésre:)*, itt van Judit, tehát a tankönyvkiadók – szövetségének, egyesületének? *(Szarvas-Ballér Judit: Testületének.)* – testületének a vezetője, elnöke is itt van. Értelemszerűen a képviselők után majd nekik is módot adunk arra, hogy hozzászóljanak, kérdezzenek, illetőleg a képviselőkön múlik, hogy mikor kívánják meghallgatni őket, a saját kérdéseik előtt vagy a saját kérdéseik után, ezt majd mindenki mérlegeli. Államtitkár úr, parancsolj!

Dr. Gloviczki Zoltán (Emberi Erőforrások Minisztériuma) tájékoztatója

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Bizottság! Kedves Vendégek! Régóta tervezett és indokolt jelenség az, hogy a tankönyvellátás teljes spektrumáról egy pillanatképet tárjunk egymás elé; jöllehet nagyon sok olyan kérdéstről van szó, amely a törvényalkotás tavaly nyártól alakuló folyamatában, illetve legutóbb a tankönyvrendelet egyeztetése során a legtöbb szereplő számára világossá vált, mégis egy olyan rendszerről van szó, amelyet nagyon fontos egyben látni, különösen a képviselő hölgyeknek, uraknak, akik ezekben a szakmai folyamatokban nem vesznek folyamatosan részt.

Ami a jogszabályi háttérrel, illetve a legfontosabb csomópontokat illeti, az egyik legnagyobb érdeklődésre számot tartó és itt a bizottságban is már többször tárgyalt kérdés ebben a rendszerben a tankönyvterjesztés, még akkor is, hogyha a tankönyvvilág folyamatában ez nem a kezdeti pont. Azért is veszem ezt előre, mert a tavalyi nyári tankönyvtörvény-változtatás, -módosítás mint ennek a rendszernek a nemzeti köznevelési törvény után az első megváltoztatott pontja ezen a ponton nyúlt hozzá a rendszerhez. Ennek a

törvénymódosításnak a célja az volt, hogy alapvetően a tankönyvbeszerzés, a tankönyvellátás egy valamivel átláthatóbb rendszerré váljon, és így a tankönyvterjesztés világában megjelent törvényi szintű felhatalmazással a tankönyvterjesztésben a Könyvtárellátó Nonprofit Kft., amely Kelló néven ismeretes. A Kelló státuszával kapcsolatban – ez egy új információ talán sokak számára – ennek megfelelő változás állt be az elmúlt hónapokban, hiszen amikor a törvény elfogadásra került, akkor a Kelló még egy másik minisztérium kvázi háttérintézményeként vagy a tulajdonában álló kft.-ként működött; az elmúlt hónapokban itt változás állt be, miszerint az EMMI fennhatósága alá került ez a cég, részben olyanformán, hogy a kulturális államtitkársághoz kapcsolódó szakmai feladatokat lát el a Márai-program keretében, nagyobb részt pedig természetesen mi adtunk az oktatásban betöltött új szerepe miatt.

A tankönyvrendelés mint folyamat ezzel értelemszerűen át is alakult. A Kelló megjelenésének a legfőbb célja az volt, hogy egyfajta interface szerepet töltsön be a kiadók és az iskolák között; a kormányzat megfogalmazott szándéka szerint röviden összefoglalva annyi, hogy az iskolák ne közvetlenül a piaccal és a piaci érdekekkel találkozzanak. Nyilván ezek a piaci érdekek a piac világában léteznek és adott esetben fontosak is, de mint a legfontosabb megváltozott elem itt arra kell gondolni, hogy az iskolák nem közvetlenül a kiadókkal állnak informatikai vagy tényleges üzleti kapcsolatban, hanem a Kelló betölti azt a szerepet, hogy az iskolák, illetve a fenntartók felé intézze a tankönyvrendelés fogadását és teljesítését, illetőleg kapcsolatot tartson fenn a kiadókkal, és velük is intézze ezeket a kérdéseket. Ennek megfelelően a Kelló az új rendeleti szabályozásnak megfelelően kétféle fog szerződni, és intézi ezeket az ügyeket: egyrészt egy szerződéses jogviszonyban fog állni a kiadókkal megfelelő paraméterekkel, másrészt pedig egy tankönyvellátási szerződés keretében a fenntartókkal, az állami érdekszférába vont iskolák esetében a Klebelsberg Intézményfenntartó Központtal. Rögtön megjegyzem természetesen, hogy ez nem azt jelenti, hogy valami központosított tankönyvbeszerzésre kell gondolni, ugyanúgy, mint eddig, az iskolák, intézményvezetők felelősségével, gyakorlatilag az eddigi paraméterek figyelembevételével adják le a tankönyvjegyzékről az igényeiket. Itt a Kellónak a szerződéses kapcsolata döntően a kifizetésről, illetve a finanszírozásról szól.

A tankönyvterjesztés irányában lesz a Kellónak még egy szerződéses jogviszonyrendszere, hiszen egy nagyon fontos cél volt, hogy ne is higgyük, és a valóságban se tegyünk afelé lépéseket, hogy egy ehhez képest nyilvánvalóan kicsiny kapacitással vagy praxissal rendelkező cégről azt higgye bárki, hogy át akarja venni az eddigi tankönyvterjesztők szerepét. Éppen ezért jogszabály kötelezi a Kellót arra, hogy azokkal a korábban is működő szereplőkkel, akik a magyar, alapvetően közép- és kisvállalkozások világát jelentik, szerződéses formában végeztesse el ezt a munkát, tehát mihelyest megjelenik az a tankönyvrendelet, amelyről mint jogszabályról mindjárt szeretnék szólni, egy már elkészített közbeszerzési eljárás keretében azonnal megkezdődik a közreműködő cégeknek a kiválasztása a terjesztésre.

A Kelló felléptetésének természetesen eredménye kell hogy legyen, és bizonyos értelemben már az első körben az is lesz, hogy a szülők, a végfelhasználók felé valamiféle országosan egységes pozitívumot jelentsen. Természetesen néhány tankönyvterjesztő szolgáltatásaihoz képest nem feltétlenül lesz előrelépés, de az, hogy országosan egységesen lehetőség nyílik a csekkes fizetésre, egy teljes informatikai támogatásra, általában az iskolai könyvtárak egységes kezelésére vagy arra, hogy a Kelló egy olyan szolgáltatással működik, hogy személyre szabottan csomagolt tankönyvcsomagokat szállít ki a diákok részére, és sorolhatnám, ez talán néhány apró pozitív szolgáltatási előrelépés.

Az ilyenfajta ellátás után a tankönyvpiac szabályozásában az ismert törvényt követően, az elmúlt fél évben a tankönyvpiaci rendeletnek a megalkotása volt a következő fontos lépés, amelynek az egyeztetésében az itt ülők közül nagyon sokan személyesen vagy

testületileg részt vettek. Ez a rendelet, mivel három miniszter egyetértésével kell hogy megjelenjen, jelenleg a nemzetgazdasági miniszter íróasztalán várja az aláírást, és remélhetőleg a napokban jelenik meg, remélhetőleg a jelenlévők, szakmai jelenlévők nagy részének különösebb meglepetések nélkül. Néhány nagyon fontos elem ebből, illetve kapcsolódva más jogszabályokhoz:

A tankönyvellátásban egy nagyon fontos kormányzati szándékként jelenik meg az ingyenes tankönyvek felmenő rendszerű bevezetése, amely persze a valósággal nagyon sok helyen ütközik. Hogy a legalapvetőbb ütközési pontot emeljem ki, azok a fajta tartós tankönyvek, amelyek valóban folyamatosan, négy-öt évig alkalmasak arra, hogy egymás utáni generációk használják őket technikailag, használati szempontból, egy alapvető használati önellentmondást rejtegetnek magukban abból a szempontból, hogy egy elsős kisgyerek mondjuk hogyan használ egy könyvet – gondolok itt a munkatankönyvekre. Az is nagyon fontos, hogy amíg van a tankönyvjegyzéken olyan tankönyv, amely formálisan nem felel meg ennek a tartós tankönyvnek – márpedig értelemszerűen nincs szó arról, hogy bármilyen akkreditált könyvet bárki kizárna erről a tankönyvjegyzékről –, addig itt is rejtőzik egy probléma. Itt tehát nyilvánvalóan egyrészt egy átmeneti, másrészt nagyon sok szempontból kompromisszumos megoldást lehetett csak alkalmazni: egyrészt az úgynevezett államnak meg kellett látnia, hogy ebben a finanszírozásban, bármennyire egyszerű lenne azt mondani, hogy tartós tankönyv, négy évig használják, és ez ingyenes, be kell engedni olyan tankönyveket, mint mondjuk a matematika, ahol gyakorlatilag értelmezhetetlen egy nem munkatankönyv használata, be kell engedni a munkafüzeteket, amelyeket a köznevelési törvény szerint ugyanúgy ingyenesen biztosít az állam, de értelemszerűen nem használatosak több évig, illetve a munkatankönyveknek is egy olyan értelmezését, ahol évente cserélhető módon a könyvhöz kapcsolódóan feladatlapok tulajdonképpen a munkafüzet analógiájára meg kell hogy jelenjenek. Ez az ingyenes tankönyvellátás, párhuzamban maradván az egyébként is létező és a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ költségvetésében megjelenő korábbi normatív tankönyvtámogatással együtt, 2013 szeptemberében az első osztályosok körében jelenik meg.

Ahogy a nemzeti köznevelési törvény belejátszik itt a változásokba, ugyanúgy egy fontos párhuzamos jogalkotási folyamat volt a tantervi reform, amelynek nem is annyira a nemzeti alaptanterv, hanem az eggyel alacsonyabb rendű, tehát a tartalmi szabályozásnak az EMMI-rendeleti szintű kerettantervi része az, amely befolyásolja a tankönyvpiacot. Ennek az első epizódja decemberben látott napvilágot, amikor a legalapvetőbb közismereti kerettantervek jelentek meg azután, hogy ezek már a szakma előtt az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet honlapján, illetve az egyeztetés során nagyjából nyilvánosak voltak. Maradt egy olyan köre a kerettanterveknek a részünkről, amely bár már ismerhető, de rendeleti szinten nem jelent meg, ez lényegében a nemzetiségi tantervek köre, ahol a létező közismereti tanterveknek a fordításaival vagyunk adósak, de tekintettel arra, hogy itt nagyjából ugyanaz a kör a felhasználó, a tankönyvíró, a lektor, a bíráló és az olvasó is, ezért úgy tűnik az országos önkormányzatokkal egyeztetve, hogy ez nem fog problémát jelenteni a bevezetésben. Illetve egy nagy csomagja a még hátralévő közismereti tanterveknek az a kerettantervcsomag, ahol a nem kötelező, hanem különböző bevezethető modulok mint családi életre nevelés, pénzügyi és gazdasági ismeretek, s a többi, s a többi, sok – sorolhatnám – kerettantervi csomag jelenik meg. Nyilvánvaló, hogy itt a kerettantervek bevezetése a tankönyvektől függetlenül is egy nagyon veszélyesen kifeszített tempót követ, és ugyanez az együttműködési kényszer és nagyon feszes kezelés a tankönyvvilágban fokozottan jelenik meg.

A tankönyvrendeletre áttérve általánosságban elmondhatom róla, hogy az engedélyezési eljárás, amely a nagy változásokat elvileg nem érinti, nagyon sok ponton egyszerűsödött, csökkentek vagy egyszerűsödtek az igazgatási szolgáltatási díjak. Itt külön kiemelném a digitális tananyagoknak a világát, ahol még mindig rendezésre vár az, hogy

gyakorlatilag egy nagyon durva mennyiségi alapon kell eljárási díjat fizetni. Itt annyit sikerült elérnünk a szakemberekkel, hogy az online hozzáférhető digitális tananyagok esetében egyszeri díjat és a korábbinál drasztikusan alacsonyabb díjat kell fizetni eljárási díjként az akkreditáció során.

Markáns pontként emelném még ki a tankönyvrendeletből elvileg azt, hogy a tartós tankönyv fogalma, illetve kezelése az előbb elmondottak értelmében is változik valamennyire. Itt az első osztályban, illetve felmenő rendszerben az a szabály jelenik meg, hogy amennyiben van ilyen, az iskola az előbb említett szabadságokkal – tehát munkafüzet, matematikakönyv, s a többi – tartós tankönyvet köteles rendelni az első osztálytól felmenően, és ezt az eddigi hagyományoknak megfelelően az iskola könyvtári állományába kell hogy vegye.

Az új kerettantervekre kifejlesztett tankönyvek közül már nagyon sok be van nyújtva az Oktatási Hivatalhoz akkreditációra, tehát a látókörunkben van, gyakorlatilag minden érintett évfolyamra és majdnem minden tárgyra már most létezik több benyújtott kérelem is, de értelemszerűen teljesen korrektül és a jogszabálynak megfelelően is most várható a rendelet megjelenése után, hogy nagyobb mértékben jelentkezzenek ezek a kiadók az új könyvekkel. Erre az új tankönyv fogalomra szeretnék majd egy pár mondatot vesztegetni a későbbiekben.

Némileg megváltozik a lektori eljárás – erről is beszélnék majd egy picit bővebben, ha szabad –, illetve természetesen egy idei átmeneti rend áll abban is, hogy a vadonatúj vagy átdolgozott tankönyvek megrendelésében milyen határidők lesznek érvényben.

Mind a törvénymódosítás vitájában, egy éjszakai parlamenti vitában volt erről főleg szó, mind pedig egyébként egy kritikus pontként jelenik meg a dialógusunkban a tankönyvpályázatoknak, a miniszter által kiírt tankönyvpályázatoknak a kérdése. Itt nagyon sok félelem jelent meg egyrészt azzal kapcsolatban, hogy mi lesz ennek a belső rendje, másfelől pedig nagyon sok a félelem azzal kapcsolatban, hogy ha most teszem azt a miniszter kiír erre vagy arra vagy amarra a tárgyra egy pályázatot, hogyan lesz ebből vadonatúj és szeptembertől négy vagy öt tanévre bebetonozott könyv. Ami az eljárást illeti, ennek a részletei a tankönyvrendeletben elolvashatók lesznek. Gyakorlatilag – ahogy ezt akkor is mondtuk – arról van szó, hogy a normál akkreditáción, az eljárási díjtól a megfigyelési szempontokig keresztül fog menni mind a pályázat, mind a simán akkreditálásra benyújtott könyv vagy tankönyvcsomag. A pályázat esetén egy ösztönző elem az, hogy itt direkt meghirdethet a miniszter pályázatot, tehát például olyan természettudományos könyvekre, amelyek bizonyos szakmapolitikai okok miatt amúgy nem lennének versenyképesek, vagy nem feltétlenül lenne egy kecségtető perspektíva a tankönyvfejlesztésben vagy bármilyen témában, tehát egyrészt ösztönző lehet, másrészt pedig kétségtelenül van itt a miniszternek egy olyanfajta végső ellenőrző szerepe, ami egyébként nem példa nélküli a magyar tankönyvkiadásban, hiszen a '90-es évektől 2003-ig ugyanígy egy minisztériumon belüli hivatali javaslatra a miniszter döntött a tankönyvjóváhagyásról.

Az idei tanévben, tehát gyakorlatilag a második félévben az ütemezés körülbelül úgy képzelendő el, hogy már 2012-ben, természetesen a megfelelő időben megjelent az árkorlátrendelet, amely egy éves periódusnak az első eleme szokott lenni, decemberben megjelentek az új kerettantervek, amelyekhez az első, az ötödik és a kilencedik osztályban, kerekítve, új fejlesztések párosulhatnak, februárban megjelenik az új tankönyvrendelet, februártól, illetve már korábban is megtehették ezt, az új kerettantervekre akkreditációra nyújthatnak be a kiadók könyveket, amelyeket ugyan az OH teljes eljárás keretében engedélyez, de nyilván közös érdekünk az, hogy itt egy, a hivatal részéről is feszített eljárásról beszélhessünk. Februárban összeállt, és közzé is tette az OH a tankönyvjegyzéket, amelyben nyilván bizonyosfajta kommunikációs kitételeket kell tenni, hiszen van egy olyan kettősség, hogy míg az iskolák megrendelésének a határidejét eleve március 31-ére tolja ki a rendelet, tehát későbbre, értelemszerűen az idén az esetlegesen újonnan akkreditált új kerettantervi,

elsős, ötödikes, kilencedikes tankönyvek esetében további türelemre van szükség. Ebben az esetben májusig egy olyanfajta pótrendelés él az iskoláknak, amely pótrendelésként korábban is ismeretes volt, és az eddigi rendben és az újban is hosszú távon június 15-éig egy bizonyos százaléku rendelésmódosítást hajthatnak végre az iskolák vagy fenntartók, de idén, 2013-ban ez a tavasz végéig történő kitolás egyúttal egy tartalmi utórendelést vagy pótrendelést is tartalmaz lehetőségként, hiszen értelemszerűen az új kerettantervekhez is lehetőséget szeretnénk adni, hogy az újonnan akkreditálandó vagy akkreditált könyvekből válasszanak az iskolák. Innentől kezdve júniustól szeptemberig a korábbi rendnek megfelelően a Kelló megjelenésével a szállítás, illetve az iskoláknak történő szállítás történik meg.

Szeretnék még a rendeletről mint jogi dokumentumról szólni néhány szót, amely kiadott rendeletként egyelőre nem lehet az asztalunkon vagy az önök asztalán. Ebben a rendeletben értelemszerűen nagyon sok minden megmaradt a korábbi szerkezetben, illetve a korábbi szabályokat is megőrzi, így a kérelmek elbírálásának a rendje nagyjából követi az eddigi rendet. Itt az elbírálásban a megfigyelési szempontok és a jóváhagyás kritériumai között mindenhol, ahol ez részletesen vagy kevésbé részletesen szabályozásra kerül a rendeletben, nagyon fontos szempont, hogy az eddig bár megjelenő, úgynevezett tudományos minősítés, illetve az emellett nagyjából a mérleg másik serpenyőjét jelentő, inkább technikai jellegű jóváhagyás helyett a fő szempont a tartalmi és módszertani alapokra helyeződik, ahol tartalmi alatt értelemszerűen nem tananyag szintű tartalmi megfigyelésről van szó, hanem a NAT-nak, a tankönyv által megjelent kerettanterveknek való megfelelésről, a módszertani megfelelésről, és a többi, és a maga helyén természetesen megjelenik a technikai típusú megfelelés, kivéve őszintén szólva néhány olyan szabályozót, mint az elmúlt években a képek százalékos arányának a döntő figyelembevétele vagy a mondathosszúságoknak a bizonyos százalékos megfigyelése, és a többi, amely szempontok, bár indokoltak voltak, de azért a szakmában bizonyos fokú borzadást is indukáltak az elmúlt években.

Ugyancsak új elemként jelenik meg egy olyan jelenség, amely a korábbi rendeletben szinte csak cím szerint jelent meg, és semmiféle szabályozása nem létezett, ez a tankönyvek gyakorlati beválásának a vizsgálata, ami létezett ugyan mint fogalom, de a gyakorlatban nem volt ilyen, illetve a jelentőségét sem rögzítette jogszabály. Ezt most megtöltöttük tartalommal. A hivatal, tehát az Oktatási Hivatal azoknál a tankönyveknél, amelyek tíz évig piacképesek és megrendelés látszik feléjük, egy ilyen beválásvizsgálatot kezdeményez, és amennyiben valóban az a reakció a vizsgálat során, amelyet a rendelet szabályoz, hogy ezek kiállták az idő próbáját, ami már lényegében predesztinációként megjelenik, akkor megjelenhet a tankönyvekben az, hogy ez egy a gyakorlatban bevált könyv; de ez fordítva is igaz is, tehát hogyha a beválásvizsgálat a megfelelő rend szerint nemtetszést arat vagy nem arat, akkor az is bélyegként kerülhet a könyvre, hogy nem válik be a gyakorlatban – ez mondjuk tíz év után viszonylag kis eséllyel feltételezhető.

A rendelet – ugyanúgy, mint eddig – külön szabályozza a fakultatív hit- és vallásoktatás szakmai tankönyveket, ezekre nem térnek most ki külön.

Új elem természetesen a tanulói tankönyvtámogatás és a tankönyvellátás rendje, amelyről már szoltam néhány szót. Itt egy érdekes kérdés a részletek szintjén megemlítve még a Kellónak az üzleti részvétele ebben a folyamatban. Itt egy viszonylag strikt szabályozás áll fenn arra nézve, hogy a Kelló hogyan vesz részt gazdaságilag ebben a terjesztési, illetve tankönyv-forgalmazási folyamatban. Két sarokszámot rögzít a rendelet: a kiadók felé a tankönyvterjesztésben normál esetben 20 százalékos részesedést kap a Kelló, kispéldányszámú tankönyvek esetében – lehetőséget adva a rendeletben egyébként arra is, hogy itt egyedi megállapodás szülessen – pedig 10 százalék. A 20 és a 10 százalékos részesedés értelemszerűen nem a nonprofit kft., állami érdekszférában lévő nonprofit kft. gazdagodását vagy költségvetési bevételt jelent, hiszen ez nem is lenne értelmezhető, hanem a rendelet szabályozza azt, hogy az esetlegesen fennmaradó összeget az iskolai tanulólétszámok

arányában – természetesen nem csak az állami szférában – a nemzeti alaptantervben meghatározott célokat figyelembe vevő könyvtárfejlesztésre fordítja a Kelló, magyarán a felmenő rendszerben bevezetett tartóstankönyv-ellátásban egy háttérpuffert generál, hiszen a könyvtári állomány a tartós tankönyvek esetében is elvesz bizonyos amortizációt, és elhasználódást feltételez. Itt valami enyhítést jelenthet az, hogyha egy bizonyos esetlegesen fennmaradó pénzösszeget ennek a pótlásába irányítunk vissza.

Az iskolai tankönyvrendelés nagyjából ugyanabban a rendben folyik, mint korábban. Itt is van egy kritikus pont, amit kiemelnék, ez pedig az iskolai tankönyvfelelősnek a szerepe. Természetesen így sem lehet kizárni minden korábbi vélt vagy valós anomáliát, amely a piac iskolában való megjelenéséből fakadhatott, de van tankönyvfelelős, és ennek a tankönyvfelelősnek a díjazását a Kelló ugyancsak ebből a bevételéből finanszírozza meghatározott rend szerint a fenntartó felé vagy a fenntartón keresztül kimondottan az iskolának.

A rendeletben – ugyanúgy, ahogy korábban – mellékletben megjelennek a legfontosabb paraméterek az akkreditáláshoz, a tankönyvek műszaki paramétereikhez, a bírálati szempontokhoz, itt részletesen meg lehet majd ismerkedni azzal, hogy milyen inkább tartalmi vagy szakmai megfigyelési szempontok jelennek meg. Illetve ugyanúgy, ahogy egyébként korábban is, a tanulói igénylésről, igénylőlapról, normatív kedvezmény iránti igényről, és a többi, is mintadokumentumot, illetve -úrlapot közöl a rendelet, és ugyanígy rendelkezik a tankönyvben feltüntetett adatokról, valamint a díjakról is. Illetve a most említett újdonságok között szereplő, kiadókkal kötendő tankönyvterjesztési szerződéshez és a tankönyvellátási szerződéshez is bizonyos kötelező kereskedelmi feltételeket rögzít majd a rendelet.

Köszönöm szépen a figyelmet, bevezetésképpen ezt szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Arra tennék javaslatot, hogy először a vendégeinket hallgassuk meg. Azért ez egy szakma, ahol mi laikusok vagyunk, és ne égjünk le egyből az elején! Jobb, hogyha ők kérdeznek, mi pedig azokból a kérdésekből tanulva fel tudjuk tenni a saját kérdéseinket. Szavazzunk az ügyrendi javaslatról, hogy szót adunk a meghívott vendégeknek! Aki ezzel egyetért, az, kérem, most szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm.

Tessék parancsolni! *(Jelentkezések. – Szarvas-Ballér Juditnak:)* Judit! Egy olyan széket kellene elfoglalni, amelynek a közelében van mikrofon, akár itt mellettem, akár Sós képviselőtársunk mellett.

Az elhelyezkedést kihasználom arra, hogy az udvariatlanságomat orvosoljam. Pichler Imre képviselőtársunk leköszönt a bizottsági tagságáról, mert egy járási hivatal vezetésével bízta meg őt a kormány, és tisztelettel köszöntöm Németh Zoltán képviselőtársunkat, barátunkat, tanár urat, aki nagy gyakorlattal rendelkezik az oktatás terén, ha máshol nem, a saját iskolájában, illetve a fővárosi oktatási bizottságban. Zsuzsának – aki épp kiment – pedig a névnapja van, úgyhogy ezt is tolmácsoljuk.

Judit közben megtalálta a mikrofon gombját. Tessék parancsolni!

Kérdések, hozzászólások a meghívott vendégek részéről

SZARVAS-BALLÉR JUDIT elnök (Tankönyves Vállalkozók Országos Testülete): Köszönöm szépen, a lehetőséget is, hogy szót kapok, tisztelettel köszöntöm mind a bizottság tagjait, mind pedig a megjelent vendégeket, és köszönjük a lehetőséget, hogy meghallgathattuk Gloviczki államtitkár úr tájékoztatóját, amely – mint ő maga is mondta – egy pillanatképet mutat, amiről mi azt gondoljuk, hogy február közepén pillanatképet mutatni azért aggályos, én tehát azt gondolom, hogy egy – mondhatni – végeredményt kellene most már látni.

Mi úgy ítéljük meg, hogy a biztonságos tankönyvellátás veszélyben van, tehát nem látjuk a garanciáit annak – és erre szeretném felhívni a tisztelt képviselők figyelmét –, hogy hogyan és miként és milyen könyvek fognak szeptemberig biztonsággal és garanciális elemekkel eljutni az iskolákba. A probléma többrétű. Egyfelől – mint ezt már többször is kérdeztük – most ismét megkérdezném, hogy igazából mi indokolja azt, hogy a kerettanterveket minden körülmények között be kell vezetni 2013 szeptemberében, akkor, amikor minden lehetséges elem, amely a kerettantervek bevezetéséhez minimálisan és optimálisan szükséges lenne, csúszott, félveket akár, sőt van, ami, mint tudjuk, még nincs is meg, bár a napokban már meglesz, tehát a tankönyvrendelet, de a kerettantervek is óriási csúszással jöttek ki, ami, azt gondolom, minden szereplő számára, beleértve a Kellót is, egyelőre lehetetlenné tette a megfelelő szintű felkészülést, a kiadók számára lehetetlenné tette tehát azt, hogy kiegészített tananyagtartalmakkal jelenjenek meg az új kerettanterv szerinti évfolyamokon 2013-ig.

Elmondta az államtitkár úr, hogy az új tankönyvrendelet megjelenését követően számítanak igazán nagyobb számú minősítendő tankönyvekre, amelyek már az új kerettantervekhez készülnek. Nagyon röviden: hogyha arra gondolunk, hogy egy minősítés 90 napig tart általában, és akkor még a tankönyvjegyzékre kerülési kérelem protokollja is igénybe vesz egy-két hetet, akkor egyszerűen lehetetlen, hogy a tankönyvrendelés határidejét figyelembe véve még akár ezzel a tavasz végi időponttal is valóban rendelkezésre álljanak azok a könyvek a tankönyvjegyzéken, amelyekből az iskolák választhatnak. Mi úgy ítéljük meg, hogy az idő nem rövid, hanem az idő elmúlt, tehát ennek már nincsenek meg a megfelelő feltételei.

Az államtitkár úr ezzel az ütemezéssel kapcsolatban említette, hogy március 31-éig tart a tankönyvrendelés az egyéb évfolyamokra, ha jól értem, június közepe a határideje – június közepe, csak hogy ezt rögzítsük! – a tankönyvrendelésnek a belépő évfolyamokra, és, mint az államtitkár úr fogalmazott, júniustól szeptemberig a korábbi évekhez hasonlóan, de már a Kellóval zajlik a kiszállítás. Egy apró, kicsi mozzanat maradt ki ebből a felsorolásból, mégpedig a könyvek elkészítése, ami általában azért már június-júliusra meg szokott történni, hiszen éppen ez volt a garanciája annak, hogy a terjesztők a megfelelő időpontra ki tudják vinni az iskolákba. Itt tehát van azért egy nagyon óvatos becsléssel is két-három hónaposra saccolt legyártási, kigyártási folyamat, amit mi nem látunk most ebben az időbeosztásban, amit az államtitkár úr mondott. Erről szeretném kérni a véleményét, hogy erre nézve mit lát. Itt nemcsak a kiadók helyzetéről van szó, hanem a nyomdákéról is, amelyeknek kapacitással kell rendelkezniük.

Elfogadva és támogatva természetesen azt, hogy az új kerettantervek bevezetése, a közoktatás megújítása egy mindenki számára hasznos, örömmel várt és jó célkitűzést jelentő szándék, úgy látjuk, hogy azok az elemek, amelyek jelen pillanatban ismertek ebből a folyamatból, nem teszik lehetővé azt, hogy ez a célnak megfelelő minőségben valósuljon meg, különös tekintettel arra, hogy amikor a tartós tankönyvek preferálását említi az államtitkár úr, ez feltételezné, hogy itt most különösen fontos a kiegészített tananyagtartalmak megjelenése, hiszen itt nem évente változtatható könyvekről lenne szó. Decemberben, december végén végleges állapotában megjelenő kerettanterveknél új tananyagtartalmakra számítani januárban, februárban nem lehet. Azért azt természetesen mindannyian tudjuk, hogy a régi és az új kerettantervek között nagyon sok tantárgyban nincs markáns különbség, persze van, ahol természetesen van. Ott lehetséges az, hogy a kiadók akár változatlanul benyújtják minősítésre a könyveiket, és ezek meg fognak jelenni új kerettantervi engedéllyel, de összességében mégiscsak azt mondjuk, hogy ezek nem a kívánt célt szolgálják. Szeretném majd megkérdezni a tisztelt bizottsági tagokat, hogy az önök véleménye szerint ez az idejű bevezetés tartható-e, támogatható-e, vagy egyáltalán hogy miért kell ezt így erőltetni.

A helyzet persze az, ami, tehát itt most már visszamenőleg nem lehet vagy nem érdemes azon gondolkodni, hogy mit kellett volna másképp csinálni; azon kellene gondolkodni, hogy mi az, amivel még menthető az adott helyzet, illetve amivel garantálni lehetne a tankönyvek időben történő iskolai kiszállítását. Mi azt feltételezzük természetesen, hogy a Kelló képes lesz megvalósítani a rábízott feladatot, ugyanakkor mivel egy teljesen új rendszernek kellene működnie, amelyben még nincs kiírva a közbeszerzési pályázat, nem kezdődtek meg a kiadókkal történő egyeztetések és tárgyalások, azért hogy gyerekenként összecsomagolt tankönyveket állítson össze a Kelló, az is egy igen komoly vállalás, mindezt úgy, hogy június 15-éig még csak a rendelések fognak esetleg megtörténni, én azt látom, hogy ezzel az új struktúrával végképp kockázatos nekimenni az új tanévnek. Azt is szeretném megkérdezni, hogy miért nem lehet vagy lehetne a Kelló szerepét idén egy ilyen supervisor szerepre korlátozni, és ezeket az újdonságokat a következő tanévtől elindítani, ugyanis azt gondolom, hogy minél kevesebb időt szabadna, illetve muszáj majd kevesebb időt szánni a terjesztés folyamatára, éppen azért, mert a könyveknek csak el kell készülniük. Most még azok a piaci szereplők, akik eddig is végezték a tankönyvek kiszállítását, valószínűleg fel tudnák venni a ritmust, és rendelkezésre állnának. Hogyha nyár közepén derül ki, hogy probléma van a rendszerben, egyáltalán nem biztos, hogy akkor ez orvosolható lesz.

Az új tankönyvrendelettel kapcsolatban szeretnék nagyon röviden egy-két dolgot kérdezni. Egyrészt szeretnék megkérdezni, hogy valójában mi lesz ingyen, mert ez eddig még sehol nem hangzott el egyértelműen. Tehát csak a tartós tankönyvek lesznek ingyen, vagy a munkafüzetek is ingyen lesznek, milyen összeghatárig lesz ez az ingyenesség? Ezt nemcsak a tankönyvesek nem tudják, hanem az iskolák sem tudják.

A tartós tankönyvek bevezetésével, illetve rendelésének kizárólagosságával kapcsolatban komoly jogszabályi aggályaink vannak, mert ismereteink szerint az oktatásért felelős miniszternek nincs jogszabályi felhatalmazása arra, hogy rendeletben korlátozza azt, hogy mely könyvek rendelhetőek, illetve nem rendelhetőek a tankönyvjegyzékről. A köznevelési törvény egyértelműen meghatározza azt, hogy mit szabályozhat a miniszter a tankönyvek vonatkozásában is, és abban ilyen nem szerepel. A tankönyvjegyzékről szóló törvény is úgy rendelkezik, hogy ami a tankönyvjegyzéken van, az rendelhető. Az államtitkár úr is mondta, hogy a jegyzéken megjelenő könyveket természetesen nem kívánják korlátozni, de ha a rendelkezés korlátozzák, azzal voltaképpen nincs értelme a jegyzéken való megjelenésnek, és azért itt van egy olyan komoly jogvesztés is a kiadók, illetve a meglévő engedéllyel rendelkező tankönyvek számára, ami szerintünk jogilag aggályos, hiszen ezek a könyvek adott esetben akár csak egy évvel ezelőtt is öt évre tankönyvi engedélyt kaptak, amely tankönyvi engedély a jogszabály, a jelenleg is érvényes jogszabályi háttér ismeretében azt jelenti, hogy ezek a könyvek, amennyiben az áruk megfelelő, rendelhetőek az iskolák számára. Mi tehát annak a megvizsgálását is kérjük, hogy például ez a passzus nem ütközik-e magasabb szintű jogszabályba.

Aggályos az, hogy a tartós tankönyvek egy olyan műszaki előírásnak kell hogy megfeleljenek, amelynek a szakmaiságát sem feltétlenül látjuk, például hogy csak A4-es és B5-ös lehet egy tartós tankönyv. Annak a jogosságát sem látjuk, hogy mondjuk biztos-e, hogy a keménytáblás kötés a tartósság záloga, ámde a súlynövekedésben akár háromszoros súlynövekedést jelenthet mondjuk egy munkatankönyv alkalmazásával szemben, tehát például nem tudjuk, hogy egy olyan kisdíáknál, aki mondjuk négy-öt keménytáblás könyvet fog a táskájába betenni, ez egy mindenképpen indokolt intézkedés-e. Illetve az, hogy a matematika műveltségterület kivételt képez, persze nagyszerű, de kérdem én, hogy mondjuk egy első gyereket környezetismeretből hogyan lehetséges tartós tankönyvből oktatni, de akár az írás-, olvasástanítást is említhetném. Átgondolatlanok tartjuk azt, hogy ezt például első osztályban egy ilyen..., tehát a kivételeket szélesebb körben kellett volna meghatározni, azzal együtt

egyébként, hogy jogilag szintén aggályosnak tartjuk, hogy mondjuk egy öt évre engedélyt kapott munkatankönyv például nem lesz rendelhető.

A Kelló árrésének a meghatározását is magasabb szintű jogszabályba ütközőnek tartjuk, ugyanis a tankönyvellátás nem tartozik a hatósági áras szolgáltatások közé, így azt gondoljuk, hogy ezt nem is lehetne rendeletben meghatározni. Egyébként az árrés nagyságát sem tartjuk indokoltnak, mert eddig egy színvonalában – legalábbis ami kifejezetten a tankönyvellátás és -kiszállítás színvonalát jelenti – legalább ilyen magas szintű szolgáltatásért sokkal kevesebbet, adott esetben 8 százalékkal kevesebbet fizettek a kiadók, és ebben a 20 százalékban, mint tudjuk, az az egyébként most még bizonytalan elem sincs benne, hogy lesznek úgynevezett regionális raktárak, nem tudjuk, hogy mennyi, nem tudjuk, hogy hol, ahova a kiadóknak be kell szállítaniuk a könyveiket, nem tudjuk, hogy hányszor. Nem látjuk azt, ami az iskolai tankönyvellátás szempontjából szintén egy fontos elem, hogy a pótrendelések, a visszaruk kezelése hogy fog megtörténni a Kellón és a regionális raktárakon keresztül, ami eddig közvetlenül zajlott a kiadók, illetve a terjesztők között.

Problémának látjuk, hogy a változatlan tankönyvekre miért nem lehetett egy egyszerűsített eljárást alkalmazni az új kerettantervi szabályozás szerint. Azt a választ kaptuk, hogy erre nincs meg a jogszabályi háttér. Azt gondoljuk, hogy nagyon sok mindenre nincs meg a megfelelő jogszabályi háttér, amit már meg kellett volna teremteni. A tankönyvrendeletnek már a kerettantervek megjelenésével együtt meg kellett volna lennie ahhoz, hogy a folyamat minden szereplő számára jól áttekinthetően, követhetően és alkalmazhatóan rendelkezésre álljon.

Legfőképpen, mondom, erre szeretnénk felhívni a figyelmet, illetve választ kérni, hogy mi garantálja azt, hogy a június 15-én megrendelt könyvek, amely rendelések nem is közvetlenül a kiadókhöz jutnak el, csak a Kelló összesítését követően, hogyan tudnak kigyártásra kerülni, hogyan fognak rendelkezésre állni az iskolák számára.

Még egy apróság: nincs tankönyvjegyzék. Lehet, hogy összeállította az Oktatási Hivatal, de jelen pillanatban nem hozzáférhető a tankönyvjegyzék. Az iskolák számára elég nehezen lesz követhető, hogy valójában mi is van fenn a tankönyvjegyzéken, hiszen azok a könyvek, amelyek elsőre, ötödikre, kilencedikre szólnak, de nem az új kerettanterv szerinti, éppen a jogszabály nem megfelelő módosítása miatt fenn lesznek a tankönyvjegyzéken, no de nem rendelhetőek elvileg. Lesz tehát egy megjelenő tankönyvjegyzék, amelyen csak olyan elsős, ötödikes, kilencedikes könyvek lesznek egyelőre, amelyeket az iskola nem rendelhet. Azok a pedagógusok, akik azért nem követik mondjuk napi rendszerességgel a tankönyvek ügyének a változását, azok hogyan fognak megfelelően tájékozódni már akár csak a rendelhetőségről, de hogy hogyan fogják megkapni a könyveket, az szintén nagy kérdés.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Én is köszönöm. Ki az a meghívott vendégeink közül, aki még szót kér? *(Jelzésre:)* Esztergályos Jenő, parancsolj, tanár úr! Szintén arra kérlek, hogy az asztalnál foglalj helyet a mikrofon miatt, mert jegyzőkönyv készül.

ESZTERGÁLYOS JENŐ ügyvezető igazgató (Apáczai Kiadó): Először is nagyon szépen köszönöm, hogy lehetővé tették, hogy mi, tankönyvesek, kiadók részt vehessünk ezen a számunkra is rendkívül fontos ülésen. Igen nagy tisztelettel és szeretettel köszöntöm mindazokat, akik most azért tevékenykedünk itt, akár az Oktatási és tudományos bizottság kiváló képviselői, akár az elnök úr, akár bárki, aki itt ül, mert szerintem jó ügy érdekében mondjuk el a véleményünket.

Két dologról szeretnék beszélni nagyon röviden. Az egyik, ahogy Széchenyi mondta, hogy: „Az idő több, mint pénz.” Én is rövidre fogom most, és akkor számoljunk visszafelé, ami evidencia, és egy rendkívül leegyszerűsített része a dolognak. Mindenki tudja azt, hogy

szeptember 1-jén megkezdődik a tanítás, a tankönyvnek tehát legkésőbb augusztus 31-én vagy valamikor augusztus második felében ott kell lennie az iskolában, hogy az iskola akár a tankönyvfelelős, akár a Kelló kiváló megbízottja, de a legjobb lenne, hogyha azok a terjesztők, akik eddig méltó módon álltak hozzá, és ellátták, oda tudják ezt adni. Ahhoz, hogy a terjesztő odaadhassa vagy a Kelló által megbízott emberek odaadhassák, el kell készíteni a tankönyveket. Nekem az a véleményem, hogy ha ezeket a tankönyveket augusztus 10-ére meg akarjuk csináltatni, akkor ehhez kell mondjuk két hónap. Augusztus 10-ből kivonunk két hónapot, az július 10-e, június 10-e. Most az első nehézség tehát annyi, hogy ha június 15-éig lehetne pótrendeléseket leadni, akkor az egy kicsit késő lenne, mert az még befolyásolhatná a nyomdai példányszámokat. Tisztelettel azt javasolnám, hogy ne június 15-e legyen a határidő, mert aki március 31-éig meg mondjuk április 30-áig nem tudja eldönteni bármely iskolában – nektek mondom, akik gyakorló tanárok vagytok –, az később, június 15-éig sem fogja tudni eldönteni, tehát ezt akkor szerintem felejtjük el, hozzuk ezt jóval előbbre, mert meg lehet tenni, csak egy kis jóindulat meg egy kis akarat kell hozzá.

A másik dolog: ahhoz, hogy a nyomda legyártassa a tankönyveket, meg kell csinálni ezeket a tankönyveket. Nem szeretném véka alá rejteni azt a véleményemet, hogy ezeket a tankönyveket igenis meg lehet csinálni, hiszen december 21-én a végleges kerettanterv mindennemű pontja egyértelműen tájékoztatja a kiadókat, hogy mit kell megcsinálni. Nyilván senkinek nem december 22-én jutott eszébe, hogy jaj, most akkor új tankönyveket kellene csinálnunk, hanem felkészültek, annál is inkább, mivel valószínűleg megint nagytöbbségben egyetértünk azzal, hogy nem kell annyit változtatni, mert a magyar oktatás színvonala nem olyan volt, hogy mindent kidobjunk, a fürdető vízzel a gyereket is. Magyarország mindig akkor volt eredményes, például a Reformkorban, amikor fontolva haladtunk, vagy éppen Deák idejében, akinek köszönhetjük, hogy vagyunk, és hogy létezik József körút, a mi központunk. A lényeg tehát annyi, hogy ha egy kiadó meg akarja csinálni ezeket a könyveket, akkor meg tudja csinálni.

Bocsánatot kérek, nem a reklám helye akar lenni, ezeket a könyveket itt (*Felmutat néhány könyvet.*) bárkinek oda tudom adni, a legkritikusabb szemmel nézze meg! Keménytáblás könyvek méltó papírra, olyan belső esztétikával csináltuk meg, amibe beleszeret a gyerek, mert ha bottal kell hajtani a kutyát a nyúl után, soha a büdös életben nem fogja meg, tehát csak olyan könyveket lehet csinálni, amelyekből jól és eredményesen lehet tanítani. Szerintem ezeket a könyveket minden kiadó, amelynek megfelelő szakmai kompetenciája van a tankönyvgyártásra – szerintem nem csak nekünk van, akik huszonharmadik éve ezt csináljuk a hat Magyar Termék Nagydíj meg a Legjobb Európai Tankönyv Díj kétszeres elnyerése után, mindenki meg tudja csinálni. Nekem az a véleményem, hogy ne változtassuk meg a jól átgondolt koncepció alapján ezt az időfaktort, mert szűkös a határidő, ebben Judittal maximális mértékben egyetértünk, de meg lehet csinálni, csak olyan hozzáállás kell hozzá, olyan szakmai kompetencia és olyan szervezőkészség, és akkor ott lesz a tankönyv. Ezt lehet kijelentésben cáfolni, fumigálni bármilyen szándékkal, akár kikezdeni is, én bárkivel, nem most, éjjel fél 3-kor is leülök, és elbeszélgetek arról, hogy, igen, jó ügy iránt, jó szellemiség, eszmeiség alapján tevékenykedünk, csináljuk meg! Nagyon köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. (*Jelzésre:*) Romankovics András alelnök úr kért szót a Tankönyvesek Országos Szövetsége képviselőjében. Tessék parancsolni!

ROMANKOVICS ANDRÁS alelnök (Tankönyvesek Országos Szövetsége): Romankovics András vagyok, tanító vagyok, első könyvünk '78-ban jelent meg a Tankönyvkiadónál, és húsz évig tanítottam a budai képzőben pedagógiát – a hozzászólásom ezzel kapcsolatos lesz. A kerettantervi probléma helyzetről és a tartós tankönyv probléma

helyzetről szólnék röviden. Jelenleg mi a kerettantervi helyzet a tankönyvek vonatkozásában? Az, hogy első, ötödik és kilencedik osztályban ahhoz, hogy rendelkezők legyenek a könyvek, be kellett adnunk, be kell adnunk ezeket, még hozzá akkor is be kell adnunk ezeket a könyveket, és sokan vagyunk így, hogy 2012 nyarán beadtuk, jóváhagyták, 2017-ig érvényes engedéllyel rendelkezünk, de ahhoz, hogy rendelni tudják, most újból be kell adnunk A/5 ívenként 22 ezer forintért. Volt ilyen kerettantervi helyzet 2000-ben, kedves Zoltán, gondolom, emlékezhetsz rá, hiszen 2000-ben jelent meg a kerettanterv, és akkor is volt olyan, hogy nagyon sok tankönyvnek, amely rendelkezett engedéllyel, és átment a három bírálón, valahogy meg kellett oldani a tankönyvi engedélyezését, hogy a kerettantervnek is megfeleljen. Akkor egy méltányos és ésszerű megoldás született, az, hogy változatlan tartalmú és kivitelű könyv esetén 3 ezer forint A/5 ívenként csak azt vizsgálták meg, hogy a kerettantervnek megfelel-e, és a 123 szemponton nem mentek újból végig – nyilvánvaló, ez a változatlan tartalmú tankönyvek esetén volt így. Azt gondolom, ez méltányos a kiadókkal szemben, és ésszerű, mert ez viszonylag rövid idő alatt megvalósítható. Ha most valamennyien beadjuk első, ötödik és kilencedik évfolyamon valamennyi tantárgyban a tankönyveket, és mindegyik esetében – ha változatlan tartalmú és kivitelű – ugyanazokon az eljárásokon megy keresztül, akkor azt mondom, hogy szinte lehetetlen, hogy megbirkózzon vele az Oktatási Hivatal. Érdemes volna – még egyszer mondom emlékeztetőül – végiggondolni a 2000-es helyzet méltányos és ésszerű megoldását.

A másik a tartós tankönyvek ügye. Többször előfordult itt a „munkatankönyv” szó, és a kerettantervi tervezetben a munkatankönyvnek, a munkafüzetnek és a gyűjteménynek is van definíciója. Mint a pedagógiával évtizedek óta hivatásszerűen foglalkozó embernek meg kell mondanom, hogy egyik megfogalmazás sem helytálló. Munkatankönyvként a munkáltató tankönyv szerepel, ugyanis abban az esetben, hogyha a tankönyvben vannak feladatok, de a feladatokat nem a tankönyvben oldják meg, akkor az nem munkatankönyv, hanem munkáltató tankönyv. A munkatankönyvben és a munkafüzetben – mint ahogy a nevében is benne van – benne munkálkodnak, tehát az nem lehet tartós, sem a munkatankönyv, sem a munkafüzet. A gyűjtemény kategóriáról szólnék még, mert most nagyon sok esetben gyűjtemény kategóriába soroltak olyan könyveket, amelyek nem odatartoznak, például olyan állásfoglalás született az Oktatási Hivatalban, hogy az ábécés olvasókönyvek a gyűjtemény kategóriába tartoznak. A gyűjtemény esetében az iskolákban – szó-, szöveg-, kép-, biológiai album, térkép, és így tovább – mindig arról van szó, hogy valamelyik tankönyvhöz, esetleg nem egy, hanem több tankönyvhöz is tartozik. Abban az esetben, hogyha az ábécés olvasókönyvet gyűjteményként definiáljuk, akkor megkérdezem, hogy milyen felső fogalma van? Akkor nincs tankönyve. Ha az ábécés olvasókönyv gyűjtemény, akkor az minek a tankönyve? Azt kell tehát mondanom, hogy a helytálló megfogalmazás az, hogy az ábécés olvasókönyv a magyar nyelv és irodalom első évfolyamos anyagának a legfontosabb tankönyve, és nem gyűjtemény. Miért mondom ezt? Azért mondom, mert ezek a nagyon tisztázatlan és pedagógiai hibás, helytelen definíciók a jóváhagyásban rendkívül nagy zavarokat okoznak. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Kíván-e még valaki szót kérni? *(Reményfy Tamás jelzésére:)* Parancsoljon, ahol jónak tűnik, akár itt, Pósnán alelnök úr székét elfoglalva!

REMÉNYFY TAMÁS ügyvezető (Mozaik Kiadó): *(Hangosítás nélkül:)* Reményfy Tamás vagyok... Nem tudom, hallatszik-e.

ELNÖK: Ha megnyomja a gombot, akkor mindenképpen.

REMÉNYFY TAMÁS ügyvezető (Mozaik Kiadó): Reményfy Tamás, a Mozaik Kiadó vezetője vagyok. Az önök asztalán vannak az észrevételeink, amit, gondolom, remélem,

mindenki elolvasott, azt igazán nem szeretném megismételni. Néhány dolgot fűznék az előzőekben hozzászólók által elmondottakhoz.

Szeretnék nagyon elhatárolódnai az Apáczai Kiadó képviselőjének az előző felszólalásától, sem a határidőket tekintve, sem a szakmaiságát tekintve nem tudok maximálisan egyetérteni vele, ugyanis Esztergályos úr nyilván az alsó tagozatos olvasókönyveket hozta példaként, amelyek az ábécé változatlansága miatt tudvalévőleg tulajdonképpen változatlanul beadhatóak, de ejtsünk néhány szót egy picit a komolyabb szakmai tárgyokról, mondjuk az ötödik osztályos történelemről, az ötödik osztályos természetismeretről! Az ötödik-hatodik osztályos természetismeret tananyagába plusz 18 óra fizikai alapismeret és 18 óra, korábban egészségtan modul tartalma épült be, ez tehát azt jelenti, hogy azonos óraszám mellett plusz 36 órányi anyagot kellene belezsúfolni a tankönyvekbe. Ugyanígy az ötödikes történelemben eddig az őskor és az ókor volt, ugyanolyan óraszám mellett most el kell jutnunk az Árpád-kor magyar és egyetemes történetéig. Hogy ezt lefordítsam a számok nyelvére, ez körülbelül azt jelenti, hogy ami eddig egy 160 oldalas könyv volt, az most körülbelül 200-210 oldal lesz egy tízéves, ötödikes gyerek esetében. Én úgy gondolom, hogy ez az, amiért biztos vagyok benne, hogy egy-két-három éven belül a kerettanterveket felül kell vizsgálni, ugyanis olyan mennyiségű tananyagot tartalmaznak, ami a gyerek számára frusztrációt okoz, és elveszi a kedvét a tanulástól. Készséggel elhiszem tehát, hogy Esztergályos úr be tudja adni az elsős olvasókönyveit, de én úgy gondolom, hogy ha valaki szakmailag igényesen próbál hozzáállni, akkor egy ötödikes természetismeret- vagy egy ötödikes történelemlétkönyvet a gyerekek számára emészthető formában, szakmailag vállalható színvonalon ilyen rövid idő alatt meglehetősen nehéz elkészíteni. Innentől kezdve arról beszélni, hogy március 31-éig lehessen rendelni, én úgy gondolom, egy teljes képtelenség.

A lényeges pontokat ebben az összefoglalóban megtettem, mi egy kicsit másként látjuk a helyzetet, mint az államtitkár úr, nagyon sok tekintetben; mi ezt látjuk valóságnak, és ezt látjuk veszélynek, és szeretném, hogyha megfontolnák az itt leírt javaslatokat, hogy hogyan is végezzünk ebben az évben a tankönyvterjesztéssel. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm. A képviselők előtt ott van ez az anyag, ez a „Jobb és olcsóbb tankönyveket!?” címmel induló anyag. Tessék parancsolni! (*Orgován Katalin jelzésére:*) Katalin, tessék parancsolni!

ORGOVÁN KATALIN igazgató (Műszaki Könyvkiadó): Jó napot kívánok! Üdvözlöm önöket! Orgován Katalin, a Műszaki Könyvkiadó igazgatója vagyok. Én nagyon helyesnek tartom, hogy elsőben vezetik be az ingyenes tankönyvet, pláne hogy ebben az évben, ugyanis mint tudjuk, a szülők kezdeményezésére nem tarthatják vissza mesterségesen a gyerekeket, ezért ezekben az első osztályokban, első évfolyamokban most 20-25 százalékkal többen lesznek, mint a korábbi években, ez egyébként puffert képezhet arra az amortizációra, amivel nem tudom, hogy számoltak-e, bízom benne, hogy igen.

Azt tudjuk, a helyettes államtitkár úr jól elmondta a helyzetképet, amit nagyjából mi is tudtunk, tehát a jogszabálytervezetekből tulajdonképpen tájékozódunk. Ha jól értjük, akkor tehát ősszel terveznek tankönyvpályázatot kiírni a kiadók számára, és ez elsősorban a tartós tankönyveket célozná meg. Hogyha az idei évben beruház az állam az első osztályban tartós tankönyvekbe, akkor ősszel milyen évfolyamra fogja kiírni a pályázatot? Az elsős évfolyamra vagy a másodikosra? Ha az elsősre, akkor jövőre újra beruháznia kell, hogyha esetleg nem azt rendelték az iskolák, mivel az idén szabadon választhatnak az iskolák, ha pedig a másodikra írja ki a pályázatot, akkor nem biztos, hogy az összhangban lesz az idei tankönyvrendeléssel.

Ezen kívül még a nyomdák nevében is szeretnék néhány szót ejteni, mert nekem is nyomdász az eredeti végzettségem. A nyomdai gyártást illetően akár egy hét alatt is meg lehet

csinálni egy könyvet, nem kell hozzá két-három hónap, ez attól függ, hogy mennyire tudtak előre rákészülni. A legnagyobb problémát sokszor a papírbeszerzés jelenti, és a magyarországi tankönyvpiac tekintetében több száz vagy akár több ezer kamionnyi papírról beszélhetünk, amit Európából sem lehet egyik hétről a másikra leakasztani. Ezt korábban úgy csináltuk, hogy februárban leadtunk egy előzetes rendelést, és utána a valós példányszámok után módosítottuk a gyártási példányszámokat, a kettő között nem volt olyan nagy eltérés. De mivel itt van egy bizonytalanság a tankönyvvé nyilvánítás miatt, ezért egyetlen kiadó sem tudja most megmondani, hogy abból a könyvből idén ezret vagy húszezret fog-e eladni, így a nyomda felé sem tudja jelezni a példányszámot. Ebből lehetnek fennakadások, kérem, hogy ezt is vegyék figyelembe majd a tankönyvvé nyilvánítás gyorsaságánál. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen Orgován Katalinnak, a Műszaki Könyvkiadó vezetőjének. A képviselő hölgyek és urak jelezték, hogy szót akarnak kérni. Sós Tamás, parancsolj, Tamás!

Kérdések, hozzászólások a képviselők részéről

DR. SÓS TAMÁS (MSZP): Köszöntöm az elnök urat, az államtitkár urat, a tankönyves szakmai jeleseit, illetve a bizottsági tagokat! Én úgy gondolom, elég beszédes mindaz, ami itt történik. Az államtitkár úr már elément a vitának, hisz gyakorlatilag nagyon hosszan magyarázta a bizonyítványt. Nem tudom, az államtitkár úr nem úgy érezte-e magát, mint az a diák, akinek a bizonyítványa olyan volt, amilyen, és kezdi azt magyarázni. Hogyha itt a tankönyves szakma jeleseit hallgatjuk, akkor ez a bizonyítvány egy nagyon gyenge bizonyítvány. Az államtitkár úr azt a mondatot is mondta, hogy veszélyes, kifeszített a tempó, tehát gyakorlatilag a saját terepén is megválaszolta már, mert hogyha ezt szó szerint vesszük, akkor ön is bizonytalan, illetve nem hisz abban, hogy ez meg fog tudni valósulni.

Az első kérdésem gyakorlatilag arra irányulna, hogy tudom, hogy ugyanaz történik, mint az oktatás más egyéb területein is, gyakorlatilag egy vesszőfutásnak vagyunk itt részesei az elmúlt két-három évben, és ugyanaz történik. Ez az oktatás azért működik még Magyarországon, mert ilyen szakemberek vannak, mint akik itt vannak körülöttünk is, és felelősséget éreznek azért, hogy menjen a rendszer, hogy működjön a rendszer, viszont azok, akik ezt előkészítették, nem gondolták ezt kellően végig. És valóban így van, ezekből a papírokból is kiderül, de az itteni helyzet is mutatja, hogy káosz, kapkodás van, és nem vagyok meglepve attól, nem lennék meglepődve, ha 2013 szeptemberében ugyanitt ülnénk, és botrány botrány hátán helyzetben lennénk itt fél év múlva.

Az államtitkár úr bizonyára emlékszik, az elnök úr, a bizottság tagjai is felhívták a figyelmet az elmúlt fél évben, egy évben arra, hogy készüljenek fel erre, már akkor megfogalmazódott ez, de nem történt meg a felkészülés, mert itt sem és más területen sem vonják be kellően partnerként a szakembereket. Hogy konkrét legyenek: a mai vita is bizonyítja, hogy nincsenek meg a kerettanterv bevezetésének a feltételei, ez gyakorlatilag egyértelműen kiderült ebből a felsorolásból, és jogosan vetik fel itt a tankönyves szakma jelesei és mások is, hogy gondolják végig ennek az elhalasztását, mert itt komoly gondok és komoly problémák vannak. Az a kérdés már megválaszolásra került, hogy mennyire vannak a szakmával szinkronban, itt kiderült, hogy nem igazán; ők keresik a megoldást, de látszik, hogy itt komoly gondok, problémák vannak. Gyakorlatilag azt kérdezem az államtitkár úrtól, azon túl, hogy a kerettantervre rákérdezek, mert azt gondolom, hogy annak nincs meg a feltétele, hogy ezt ön hogyan látja; a másik, hogy a 2013-14-es tankönyvellátást ezek után, hogy meghallgatta az érintetteket, hogyan látja, és mennyire tudják transzparenssé, átláthatóvá és megoldhatóvá tenni ezt a kérdést, mert ma úgy tűnik, hogy ennek a feltételei fél évvel a 2013/2014-es tanév előtt nincsenek meg.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ágnes kért szót először, utána Máriusz következik. Parancsolj!

OSZTOLYKÁN ÁGNES (független): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. *(Párhuzamos beszélgetések, zaj. – Az elnök megkopogtatja az asztalt.)* Nagyon érdekes volt az ön bevezetője, mert lehetett érezni egy furcsa veszélyérzetet önből is, hogy azért még sincsenek itt teljesen rendben a dolgok, de biztos, hogy ha én ülnek azon az oldalon, akkor én is megpróbálnám a lehető legnagyobb nyugalommal előadni azt, amikor vészhelyzet van. Legalábbis ebből a beszélgetésből és az érintettek hozzászólásából is az derült ki, hogy itt az idő egy nagyon fontos tényező. Vannak, akik azt mondják, hogy ezt az időt már igazából elbuktuk, és nemhogy rövid az idő, ahogy a Judit is fogalmazott, hanem már el is múlt. Ezzel arányosan be lehetne vezetni egy vicces intézkedést, amivel biztos nagy örömet okozna a kormány a fiatal diákok körében: el lehetne tolni a tanévkezdést mondjuk 2014 márciusára, ez biztosan egy szimpatikus intézkedés lenne... *(Dr. Hoppál Péter: Ez vicc vagy komoly? – Kucsák László: Ez a HaHa kategória? – Derültség.)*

ELNÖK: Ez a populizmus.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (független): Ez egy ilyen vicces dolog, de hogyha már ennyire elment az idő, valami megoldást akartam nektek mutatni. *(Kucsák László: Köszönjük! – Dr. Hoppál Péter: Ezt ismerjük a tüntetésekből! – Révész Máriusz: Lehet más az oktatás! – Közbeszólások, derültség.)*

ELNÖK: Urak! Az urak szót kérnek, és kapnak.

OSZTOLYKÁN ÁGNES (független): Bennem felmerült egy furcsa kérdés vagy dilemma, és szeretném, ha tényleg megválaszolná ezt. Gond a sietség, de vajon nem azért gond a sietség, merthogy az információ versenyelőnyt jelent? Nem lehet az, hogy azért oszlanak itt meg a vélemények a szakmában is – hallhattuk Esztergályos úr nagyon méltató hozzászólását, és azzal szemben a Mozaik Kiadó képviselőjének és Szarvas-Ballér Juditnak a hozzászólását is –, nem arról van szó, és tényleg tisztelettel kérdezem, hogy az információ versenyelőnyt jelent? Nem arról van szó, hogy azok a szakemberek, azok az emberek, akik részt vettek a kerettantervek elkészítésében, ők bírnak valamifajta információs előnnyel, ami aztán majd a piacon is előnyt jelenthet számukra? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* István, parancsolj, aztán Máriusz következik.

SÁGI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm szépen, elnök úr. Helyettes Államtitkár Úr! Én teljesen egyszerűen egy-két kérdést szeretnék tolmácsolni. A pedagógusok általában nem tanulták a tantervírás, ez egy szakma, és a gyakorlatban az zajlik, hogy kiadót választanak, adaptálnak, és helyi sajátosságokkal kitöltik a szükséges részt. A kérdésük lényege röviden az lenne, hogy mi történik akkor, ha egy olyan kiadóval, egy olyan helyi tantervvel találkoznak, illetve olyat választanak, amely később esetleg nem egyezik a pályázat során kiválasztott anyaggal? Azért teszik fel ezt a kérdést, mert a pedagógiai program része a helyi tanterv, és itt döntést kell hozni.

A másik kérdés az igazgató felelőssége. A különböző tárgyak közti kapcsolódásokat az adott szakjának megfelelően, feltételezem, meg tudja ítélni. Kaphat-e valamilyen szakmai segítséget ahhoz, hogy a nem szaktárgyaknak megfelelő kapcsolódási pontokat valamilyen módon egyeztettesse? Mert ha ellenőrzést kapnak, akkor egyértelműen ezt a részét fogják vizsgálni, hogy ezek a kapcsolódási pontok megfelelőek-e. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz, utána Ferenczi Gábor, majd Farkas Gergely következnek.

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Mind a hozzászólásokból, mind az államtitkár úr beszámolójából kiderült az, hogy bizonyos kockázatok azért vannak, és ezek a kockázatok nem is kicsik. Amikor a törvényt elfogadtuk, akkor úgy tűnt, hogy egy szoros időbeosztással ezek a tankönyvek el fognak készülni szeptemberre – aztán több helyen is csúszott időben a dolog. Most is bizakodunk ebben, mert énszerintem óriási politikai kockázata van annak, hogyha nagy mennyiségben nem készülnek el a tankönyvek. Ugyanakkor Osztálykán Ágnesnek mondom, hogy nemcsak két hozzászóló között volt némi ellentmondás, hanem gyakorlatilag mindenki, aki hozzászólott, ellentmondott mindenkinek: az egyik helyen három hónap volt az elkészülési idő, a nyomdai idő, a másik helyen egy hónap volt, és hogy meg lehet csinálni, tehát viszonylag bonyolult a helyzet, igazán ha papírt lehetne rendelni, akkor valószínűleg a nyomda is elkészülhetne. Én csak annyit tudok most megállapítani a hozzászólások után, hogy komoly kockázatok vannak. Én politikailag nem szeretnék abba a helyzetbe kerülni, hogy nem készülnek el a tankönyvek, az nagyon kínos lenne a kormánypárti képviselőknek egyaránt.

Egy kérdést szeretnék feltenni az államtitkár úrnak. Említette, hogy hamarosan elfogadásra kerül a tankönyvrendelet. Ez a hamarosan mit is jelent? Mert szerintem ez egy kulcskérdés. Hogyha egy-két nap, már az is késő, ha még csúszik két-három-négy hetet, akkor pedig az még később. A tankönyvrendelet tehát mikor fog elfogadásra kerülni? És amellet érvelnék, hogy ez minél gyorsabban történjen meg, mert már így is nagy kockázatok vannak, és minden egyes nap jelentősen növeli ezeket a kockázatokat. Hogyha az államtitkár úr tud erre valami biztató választ adni, akkor azt mindenképpen megköszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Ferenczi Gábor, parancsolj!

FERENCZI GÁBOR (Jobbik): Köszönöm. Máriuszhoz kapcsolódva: a tankönyvrendeletnek, mint tudjuk, már el kellett volna készülnie, az ígéret szerint február közepére, és valóban aggaszt minket is az a rengeteg csúszás, ami a tankönyvellátás rendjét érinti. Azon túl, hogy nincsen tankönyvrendelet, nincsen tankönyvjegyzék sem, és ahogy számos más területen, itt is azt érezzük, hogy a folyamat közben igyekeznek a kormányoldal kitalálni, hogy tulajdonképpen hogyan is alakítsa át a rendszert. Elhamarkodottnak, kapkodónak tartjuk ezt a fajta gondolkodást.

Ebből a rendeletből, ami már két hónapja megjelent, a tankönyvvé nyilvánításról, a tankönyvtámogatásról, az iskola tankönyvellátás rendjéről szóló EMMI-rendelet tervezetéből szeretnék kiemelni egy részletet, ami engem, és azt gondolom, nemcsak engem, hanem sokakat aggaszt, mégpedig az, amiről a bizottsági ülés előtt beszélgettünk Brassói Sándor osztályvezető úrral, illetve Gloviczki úrral is, hogy a Hit Gyülekezete egyre nagyobb teret nyer hazánkban, és egy szakképző iskolát is át tudtak venni most, január 1-jével, annak ellenére, hogy a köznevelési törvény szerint év közben nem lehetne fenntartót váltani. Ebben a rendeletben pedig van egy részlet, hogy: „A 2011. évi CCVI. törvény szerint nyilvántartásba vett egyház kezdeményezésére a fakultatív hit- és vallásoktatásban alkalmazott tankönyvet az e rendeletben szabályozott jóváhagyási eljárás lefolytatása nélkül fel kell venni a tankönyvjegyzékbe. A fakultatív hit- és vallásoktatásban alkalmazható tankönyvek, továbbá a hit- és erkölcsstan órákon alkalmazandó tankönyvek jegyzékét a tankönyvjegyzék külön-külön részeként kell megjelölni.”. Én itt azt a veszélyt látom, hogy a tervezet szerint szabadon folytathatja a magyarok, a magyar gyermekek manipulálását ez a vallási csoport, másrészt pedig megakadályozhatja a nemzeti öntudatra ébredésüket, ami, azt gondolom, az alfája és

ómeágja lenne a magyar oktatásnak, főleg ha már a nemzeti ügyek kormánya nemzeti köznevelési törvényről beszél, amiből egyébként olyan fontos dolgok maradnak ki, mint elfeledett íróink vagy akár annak a hamis történelemszemléletnek a helyrehozatala, amiről az elmúlt évtizedek balliberális, vagy akár mondhatom, hogy szélső liberális oktatáspolitikája tehet. Ez a fordulat tehát elmaradt.

Ennek a törvénynek van alárendelve az a kerettanterv, amelynek a bevezetését egyébként valóban célszerű lenne átgondolni és elhalasztani. Ezt indokolták a jelen lévő szakemberek is, pedagógiai érvek szólnak amellett, hogy a tananyag mennyisége nem felel meg a tanulók életkori sajátosságainak, illetőleg az is indokolhatná, hogy amint említettem is, bizonyos dolgok, amelyek fontosak lennének, kimaradtak belőle.

Ennek jegyében szeretném megkérdezni az államtitkár urat, hogy ha már ennyi vád éri ezt a fajta átszervezést, akkor valóban volt-e értelme létrehozni a Kellót, valóban van-e értelme a tankönyvellátást ilyen gyorsasággal átszervezni, valóban van-e értelme annak, hogy bizonytalanságban hagyjuk az iskolákat, a kiadókat, a nyomdákat, a szülőket, a gyermekeket? És azt is szeretném megkérdezni, arra is szeretnék választ kapni, hogy mennyibe kerül ez az átszervezés hazánknak, tekintettel a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetre. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Révész Máriusz kért szót. Parancsolj, Máriusz!

RÉVÉSZ MÁRIUSZ (Fidesz): Köszönöm szépen. Sajnos el kell mennem, viszont egy egész picit szeretnék reagálni a Ferenczi Gábor által elmondottakra. Nem ehhez a témához tartozik, de Magyarországon vallásszabadság van, az pedig, hogy ki milyen vallású, mit szeretne, hogy a gyerekét mi tanítsa, az a családjára tartozik, és ha a családja eldönti, hogy mohamedán, mert annak született, vagy baptista, vagy akár Hit gyülekezetes, azt nem kell szeretni, de tudomásul kell venni. Magyarországon tudomásul vesszük ezt, és abban, amit te felolvastál, Gábor, az ég egy világon semmi kivetnivaló nincs. Szerintem nem helyes az sem, hogyha katolikus, az sem, hogyha református, az sem, hogyha mohamedán tankönyveket vagy hitéleti könyveket te mondjuk államilag bírálnál. Szerintem ez rossz vonal. És ahogy azt gondolom, hogy az, hogy a te gyermekedet milyen vallásúvá szeretnéd nevelni, az a te és a feleséged első döntése kiskorában, később pedig a gyermeknek a döntése lesz, amikor nagyobb lesz. Szerintem ez a hozzászólás nem jó, én ezzel messzemenőig nem értek egyet, és ezt most muszáj itt elmondanom – és nem a Hit Gyülekezetéről szól a dolog, hanem ez egy elvi kérdés.

ELNÖK: Köszönjük szépen. (*Farkas Gergelynek:*) Gergely, parancsolj!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm a szót. Valóban hosszú bevezetőt hallhattunk az államtitkár úrtól, de talán a kérdések is rávilágítanak arra, hogy a kritikus pontokról, a szakmát és minket is komolyan érdeklő pontokról nem hallhattunk tájékoztatást, ráadásul azért jó néhány csúsztatás is volt ebben a bevezetőben. Itt hallhattunk arról, állításként hangzott el, hogy tanjegyzék létezik – lehet, hogy létezik egy államtitkársági hivatali fiókban, de hogy az nem nyilvános, az biztos –, csakúgy, mint ahogy az sem volt igaz, hogy tankönyvrendelet létezik. Egy tervezete létezik, és azért egy pillanatra megállnék ott, hogy ezt a tervezetet elemezte az államtitkár úr tíz percen keresztül, ami azért kérdéseket vet fel. Hogyha ennyire biztos az államtitkár úr abban, hogy ezt a tervezetet fogják elfogadni, hogy ilyen széles körben, a szakmai nyilvánosság előtt ismerteti, akkor az egy komoly felelősség, hogy miért nem fogadtatták el eddig, miért nem fogadta el eddig a kormány, ehelyett bizonytalanságban tartják a szakmát és a több ezer érintettet, tehát ez azért komoly gondokat vet fel. Arról nem is beszélve, hogy azért a kormány eddigi törvényalkotási munkája azzal kapcsolatban is felvet kérdéseket, hogy ez a tervezet valóban milyen viszonyban lesz az

elfogadott rendelettel. Itt ismertetésre került, tehát ezek után azért furcsa lenne, hogyha változtatás történne benne. Mindenesetre azért az egy komoly csúsztatás volt, hogy ezt a rendeletet már elfogadták, és ily módon került bemutatásra.

Egy pillanatig azért arról is érdemes lenne, legalább csak gondolatkísérletként beszélni, hogy mi lesz akkor, ha szeptemberre tényleg fennáll az a helyzet, amit most sokan vizionálnak, és nem rosszindulatúan, mi sem így tesszük ezt, hanem aggódással tesszük, és attól való félelmünkben, hogy ez komoly problémákat fog jelenteni szeptemberben. Már csak azért is érdemes erről beszélni, mert Hoffmann Rózsa is tett olyan kijelentéseket, amelyek arra utalnak, hogy azért vannak elképzelések, ő maga talán olyanra is utalt, hogy majd tanév közben lecserélik akkor a könyveket, ami – talán érezzük mindannyian – óriási hiba, egy elhibázott lépés lenne. Egy pillanatig tehát azért erre is gondoljunk, illetve kíváncsi lennék az államtitkár úr válaszára, hogy milyen vészforgatókönyvet tartanak fenn erre az esetre. Ezért én is feltenném azt a sokak számára érdekes és sokak részéről elhangzó kérdést, hogy miért ragaszkodnak ennyire görcsösen a 2013 szeptemberi bevezetéshez. Úgy gondolom, hogy ahogy Máriusztól, egy kormánypárti képviselőtől is hallottuk, önöknek is kevesebb kellemetlenséget okozna az, hogyha inkább az elhalasztás mellett döntenének, és egy évvel később, biztos alapokon állva, szakmailag megalapozottan tudnák bevezetni ezt az új rendszert, mint hogy most elkapkodva, óriási káoszt okozva teszik ezt meg. Kérdezem tehát, hogy miért ragaszkodnak mindezen érvek, szakmai kritikák, aggódó hozzászólások ellenére is ehhez a görcsös bevezetéshez most szeptembertől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. Az államtitkár úré a szó, hogy válaszoljon, én utána röviden megpróbálnám összefoglalni a tájékoztatót, majd pedig befejezzük.

Dr. Gloviczki Zoltán (Emberi Erőforrások Minisztériuma) válaszai, reflexiói

DR. GLOVICZKI ZOLTÁN helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma): Köszönöm szépen. Engedjék meg, hogy a végéről kezdjem! Az úgynevezett hosszú bevezetóm annak köszönhető, hogy meghívtak egy előadást tartani erről a témáról. (*Derültség a kormánypárti padsorokban.*) Ami pedig a valóságtartalmamat illeti, a képviselő asszony már utalt arra, hogy nem vagyok egy kolero-szangvinikus alkat, tehát nyugodtan túróm. Természetesen nemhogy nem állítottam olyat, hogy a tankönyvrendeletet elfogadták, hanem pontosan megmondtam, hogy éppen mi a státusza. Ezt a kormány nem fogja elfogadni, mert nem kormányrendelet, hanem miniszteri, három miniszter jóváhagyására van hozzá szükség, a rendelet a miniszterünk által elfogadott szöveggel rendelkezik, egyeztetve van az NGM-mel és a KIM-mel mint a két illetékes társmisztériummal, és ebben a pillanatban Matolcsy miniszter úr íróasztalán található aláírásra – tehát valóban egy furcsa átmeneti státuszban van, amikor én viszonylag pontosan tudhatom, hogy mi van benne, de nem mondhatom azt, hogy egy elfogadott rendelet. A közigazgatási eljárást ismerve ez azt jelenti – egy másik kérdésre válaszolva –, hogy néhány napon belül fog a Közlönyben megjelenni.

A tankönyvjegyzékre való célzatomat ha nem is csúsztatásnak szántam, de valóban nagyon kínos volt, ugyanis itt egy félrekacsintásból tudtam meg, hogy az én ismereteimmel ellentétben az OH csak ma fogja kitenni a tankönyvjegyzéket. Elnézést kérek, ez egy durva félretájékoztató volt, de nem szándékos.

És akkor most az elejétől.

Némileg bizarr helyzet ez a hármas felállítás, amiben itt vagyunk, hogy szakmai képviselők, politikai képviselők és én, aki a kormányzatot képviselem, miközben mind a hárman valahol a szakmában is érintett csoportot képezünk. Nyilvánvaló, hogy nekem sem módon, sem felhatalmazásom nincs itt szakmai vitákba belemenni, bár rettenetesen nehezen bírom ki, hogy ne tegyem, de valóban itt egy kicsit egymással is polemizáltak a kollégák.

Néhány apróságot nyilván nagyon nehezen állok meg szó nélkül, mondjuk azt, hogy lehet tanítani olyan olvasókönyvből, amibe nem kell beleírni, hogy a József körutat sajnos nem arról a Józsefről nevezték el, hanem József főhercegről, és a többi, és a többi. És nyilván van egy csomó olyan dolog is, amelyre a válaszadást technikailag az akadályozza meg, hogy fel kellene olvasnom, vagy oda kellene adnom a tankönyvrendeletet, mert sok mindenben megnyugtató lenne, például hogy van egyszerűsített eljárás, meg a méret és keménytáblás kötés, ami egy nagyon markáns hozzászólás volt, és épp a jelenlévők egyikének a szakmai javaslatára bekerült egy klasszikus puhatáblás kötés – elnézést kérek, végiglapozgattam a rendeletet, hogy ezt a terminus technicust megtaláljam. Nem akarom megkérdezni azoktól, akik a jelenlévők közül javasolták, mert égetném azzal, hogy kormányzati kapcsolatai vannak, de benne van az is. (*Derültség.*)

Ha már a kormányzati kapcsolatoknál tartunk, nem szeretném itt feltárni a szakmai kapcsolatrendszeremet, de ha az említett két embert kiveszi Ágnes például, tehát a Mozaik Kiadó és Szarvas-Ballér Judit képviselőit egy kávé mellett megkérdezheti, hogy milyen formában, hányszor és mennyire naponta szoktam velük konzultálni, tehát... Nem megyek bele a témába. Nyilván nem fogok előadást tartani itt arról, hogy ki mindenki szólt hozzá ehhez a rendelethez. Röviden: mindenki.

A konkrét kérdésekről még gyorsan egy pár szót. Mi lesz ingyen? Ez egy nagyon fontos kérdés. A köznevelési törvény az első osztályban a tankönyveket en bloc ingyenesként definiálja. Az en bloc azt jelenti, hogy a tankönyvekről szóló jogszabályok mindent, így a munkafüzetet és minden kapcsolódó elemet is tankönyvként határoznak meg, tehát mindez ingyenes. Ezért kellett külön kitérnem arra, hogy nyilvánvaló, hogy ebből nem lesz minden tartós, de az ingyenesség az egész halmazra vonatkozik az első osztályban.

Sági képviselő úrnak arra a kérdésére válaszolva, hogy eddig kiadót választottak az iskolák, és ennek megfelelően biztosak lehettek abban, hogy egy korrekt helyi tantervet készítenek, azt hiszem, ezt a kérdést egy mottóként kiírhatnánk a mai beszélgetésünk tetejére, hiszen többek között épp arról van szó, hogy miért is egy kiadó kerettantere határozza meg azt, hogy egy iskolában mit tanítsanak. Nem lesz ilyen gond, hiszen a kerettantervi rendelet pont ezeket váltja ki, illetve ad egy biztos fogódzót ahhoz, hogy mi az, ami jövőre is úgy lesz, akkor is, ha egy tankönyvkiadó mondjuk tönkremenne, illetve ebben a kereszthivatkozások és a tantervi egyeztetések is meghatározottan benne vannak. Miközben eddig kénytelen volt egy pedagógus helyi tantervet írni, most gyakorlatilag megteheti azt, hogy copy paste-tel átrak a rendelethől egy adagot a saját helyi tantervébe, még ki sem kell feltétlenül egészítenie, hogyha nincs erre igénye. Egyébként a kerettantervek készítéséhez az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet mint a téma gazdája egy külön igazgatóságot hozott létre, és folyamatos online és telefonos segítséget ad a legapróbb kérdésekben is, hogyha erre szükség van akármilyen problémában.

Szó volt itt arról, hogy miért csak pillanatképet adok, és miért nem végeredményről számolok be. Ennek az alapvető oka az, hogy ennek a történetnek az első fejezetvégeredménye nyilván szeptemberben várható. Tehát én most persze elmondhatnám mosolyogva azt a végeredményt, hogy természetesen szeptemberben ott lesznek a tankönyvek a gyerekek padján, név szerint összeállított csomagokban, de lehet, hogy ez hiteltelenebbnek tűnne, mint hogy én most itt egy pillanatképet festek a februárról.

A végeredmény hiánya természetesen nagyon sok elvi kérdéssel is kapcsolatban áll. Itt felmerültek olyan fordulatok, amelyeket az oktatáspolitikai vagy a kormány gyakran kap meg kérdésként. Az első ilyen, hogy mindennek meg kellett volna először lennie. Természetesen az oktatás tankönyvestül, iskolástul és mindenestül nem egy olyan rendszert, amelyet úgy lehet átalakítani, hogy először megcsinálunk egy új rendszert, aztán átrakjuk bele az egész oktatást tankönyvellátással, iskolákkal, igazgatókkal, működtetéssel, és a többivel. Ez egy folyamat, és lehet, hogy ez vádnak tűnhet, de néhány dolgot valóban közben kell kitalálni,

már csak azért is, mert olyan területekről van szó, ahol az eddigi egységes szabályozás hiánya miatt nagyon sok mindent – bármennyire szégyen is ez egy mindenkori államra nézve – nem tudtunk. Elnézést, hogy egy másik példát hozok, de például az iskolák önkormányzati-állami fenntartóváltása vagy áthelyezése során az önkormányzati rendszerben az utolsó pillanatban is olyan helyzetekkel és problémákkal találkozunk, amelyek nem léteznek, tehát a jogrendszerrel köszönőviszonyban sincsenek, tehát valóban vannak olyan elemek, amelyeket közben kell kitalálni. Én azt gondolom, hogy ez a fajta javítás nem feltétlenül hátránya a rendszeralkotásnak.

Igen, nekünk is kevesebb kellemetlenséget okozott volna, ha nem vágunk bele a közoktatás átalakításába, ezt személyesen mindenképpen elmondhatom (*Derültség.*), tehát nekem sokkal nyugodtabb lett volna az életem, hogyha elvállalok egy ilyen pozíciót, Skoda S-sel járok, és itt mosolygok önökre, de nem ez volt a célunk ebben a pillanatban. Sok kellemetlenséggel jár. És akkor itt most kitérnék a két pszichoanalitikus hozzászólásra is, tehát sajnos még nincs bizonyítványom, szeptemberben állnék elébe, hogy azt magyarázzam, nyilván megpróbálnám akkor is megmagyarázni, akármilyen is lesz. Az pedig, hogy itt egy veszélyes üzemben vagyunk az egész átalakításban, az, hogy ez feszített, egy tény, tehát ez nem vallomás értékű vagy a tudatalattim felszökése, hanem itt egy hatalmas rendszert alakítunk át, és ha valaki fél ettől, az én vagyok, ezt bárkinek megmondom, mert én vagyok a felelős érte. Tehát, igen, ez veszélyes, és tényleg, ahhoz képest egész nyugodtan adom elő, amekkora veszélyeket rejteget magában. (*Derültség.*)

A folyamatalkotás egyébként nem ér véget szeptemberben, és itt is van egy kérdéshalmaz, amelyre gyorsan válaszolnék, mert ezt a szálát nem varrtam el. Az az ominózus miniszteri pályázat kérdés valóban úgy néz ki, ahogy az egyébként most egy nálam tájékozottabb kolléganő elmondta a résztvevőknek, hogy pontosan azért, hogy ne kelljen most egy valamennyire az alaptantervhez igazított könyvet pályázati úton kiválasztani, egyeduralkodóvá vagy néhány könyvvel együtt egyeduralkodóvá tenni, aztán bebetonozni évekre, ezért most a miniszter nem fog kiírni ilyen pályázatot, nem is ősszel fog őszre kiírni, hanem egy olyan pályázat jelenik meg majd a tankönyvrendelet megjelenése után, amely hosszú távon, felkészülési idővel próbál rendezni ilyen kérdéseket. Nem nagyon fog fennállni az a helyzet, hogy itt valami ezoterikusan új könyvet szeretnénk, még a pályázaton sem. Itt hadd mondjam el a képviselő hölgyeknek, uraknak, amit lehet, hogy csak a körben ülők tudnak, hogy miközben egy állandóan hangoztatott kormányzati szándék, hogy a több ezres tankönyvjegyzék a gyakorlatban szűkebbre szabódjon, valójában a magyar tankönyvpiacra, főleg a markáns tárgyakban olyan toronymagasan két-három tankönyv uralja a piacot, hogy ez a gyakorlatban most is így van. Elég meglepő lenne, hogyha ebbe a halmazba üstökösként bárki berobbanna, és egy olyan másodikos ábécéskönyvet rakna le az asztalra, ami nem kompatibilis az elsővel, már csak azért is, amit az ábécéskönyvekről hallottunk.

Nyilván vannak olyan városi legendák is, amelyekre kitérhettem volna, és itt ahhoz a kérdéshez kapcsolódnék a bizonytalansággal kapcsolatban, hogy mennyibe kerül az államnak ez az átalakítás. Itt a legmélyebb válaszom az lenne, hogy ez megint csak egy olyan kérdés, amit nem tudunk, mert nem direkt az államnak került valami eddig valamennyibe, most pedig az államnak fog. Megint hadd hozzam analógiaként a sokkal jobban fogható iskolai működtetést és fenntartást: most fogjuk tudni, hogy mennyibe kerül, és ezt lehet tervezni. Mondjuk azt, hogy egy-egy önkormányzat a törvényeknek némileg ellentmondva kétszer annyi kafetériát adott a pedagógusainak, mint amennyit lehet, ez például megint egy olyan elem, amit nem tudtunk, mert nem volt szabad tudnunk. Egy csomó ilyen dolog van, lehet, hogy itt is, és lehet, hogy nem fog megjelenni mint költségvetési megtakarítás, de lehet, hogy államháztartási megtakarításként igen.

Nem elkerülve a konkrét kérdést egyetlenegy konkrét beruházás kapcsolódik az átalakításhoz, illetve az országos informatikai rendszerek bizonyos bővítése, mind a kettő

informatikai egyébként: az egyik a Kellónak az a megrendelőfelülete, amely már készen áll, és várja azt, hogy meginduljon a folyamat – városi legenda, nem lehetett megcsinálni így vagy úgy, tehát készen van –, a másik pedig a KIR-nek, illetve az ezen belüli TAR rendszernek a fejlesztése. Mind a kettőnek európai uniós támogatásból mentünk neki, a teljes rendszer bővítése meg is valósult ebből, a Kelló informatikai fejlesztésének a körülbelül 2 és 300 millió forint közötti fejlesztésére nem kaptuk meg az ECOP-os európai uniós támogatást, tehát ezt az egy tételt kénytelen volt költségvetési tartalékból finanszírozni a kormány.

Egy nagyon fontos kérdéscsomag van még, szeretnék a hozzászólásoknak egy nagyon fontos elemhalmazára rámutatni. Valóban, ez a történet – ugyanúgy, mint eddig minden a köznevelési rendszer átalakításában – feltételezi azt, hogy mindnyájan azt szeretnénk, hogy megvalósuljon a dolog. Én itt figyeltem természetesen azokra a dolgokra, amelyeket úgy hallottunk, hogy ezt meg kellene vizsgálni, beleértve a június 15-ét és nagyon sok mindent – nem magunk találtuk ki természetesen sem a dátumokat, sem a kötési rendszert, se mást, de figyeltem –, de akárhogy is van, és kezdünk el vitatkozni azon, hogy a szállítás miatt kellene hamarabbra tolni, vagy hogy az akkreditáció lehetősége miatt későbbre tolni, annyi bizonyos, hogy ez a rendszer csak a résztvevők maximális tenni akarásával valósul meg. Tehát hogyha mondjuk az OH megmakacsolná magát, és valóban 90 napig bírálna egy könyvet – amit nem ajánlok neki (*Derültség.*) –, vagy sorolhatnám, akkor ez a dolog valóban nem működne. A június 15-ével is az a helyzet, hogy nem az szerepel a rendeletben, hogy az iskoláknak kötelező június 15-én este megrendelni ezeket a könyveket, hiszen az iskolák is, mi is jóval előbb fogjuk ismerni a lehetséges tankönyvek körét, tekintettel arra, hogy ha valamennyi idővel előbb nem adják be akkreditálásra a kiadók a könyvet, akkor az, június 15-e ide vagy oda, nem szerepel majd a tankönyvjegyzéken. Ami pedig a két-háromévente felülvizsgálást illeti, sajnálatos módon el kell árulnom, hogy a kerettanterveket kötelező két-háromévente felülvizsgálni, tehát ezt nem fogjuk tudni elkerülni; talán nem a stabilitás ellen fog menni.

Rossz zárás retorikailag, de nyilván vissza fognak kérdezni, hogy és mi van a kerettantervek bevezetésének a szeptemberi időpontjával. Itt kell azt mondanom, hogy bármennyi szakmai és egyéb véleményem van, én az Országgyűlésnek és a törvényünknek azt a döntését tudom erre válaszolni, hogy bevezetjük, és nagyon fogunk igyekezni abban a szférában, ahol ennek szakmailag alá kell dolgozni, hogy sikeresen meg is valósuljon a bevezetés, noha nem a kerettantervek bevezetésével kapcsolatban merül fel az a kérdés, amit a törvény szabályoz, hanem a tankönyvellátással. Köszönöm szépen.

Elnöki összefoglaló

ELNÖK: Én is köszönöm.

Röviden egy kicsit a magam számára is összefoglalom a helyzetet. A bizottsági ülés végén a bizottság valamennyi tagja szerintem aggodalommal vegyesen várja, hogy a rendelet, ami általában január 1-jére született meg, végre napvilágot lásson, és ezt sürgeti.

Az eddigi február végi tankönyvrendelési határidőt a törvénnyel kitöltük március 31-éig, de úgy tűnik, hogy ez is kevés lesz. Ezért az államtitkárság nyilván keresi azokat a jogi módokat, hogy hogyan lehet rendezett körülmények között március 31-e után is rendelni. Szerintem nem kellene nagyon megerősokolni az eddigi jogi kereteket, a pótrendelés kategóriáját; lehet, jobb bevallani, hogy mi történik, és nem az elnevezésekkel játszani.

A bizottság több tagja felvetette, hogy féltő, hogy a magyar közoktatás tartalmi megújulása ebben a feszített menetben formálissá silányul, ezért megfontolásra javasolja a kormánynak a szeptember 1-jei kerettanterv-bevezetési határidő átgondolását. Nyilván mások a pozíciói itt az ellenzéknek, amely eleve a kerettanterv tartalmát vonta kétségbe, mások a pozíciói a kormánypártoknak, amelyek éppen a tartalom megvalósulásának az elmaradását féltik a rövid idő miatt, azt, hogy nem dolgozódnak be ezek a tankönyvekbe.

Nem látjuk még a rendeletet, hogy gyakorlatilag a változatlan tartalmú, egyszer már jóváhagyott tankönyvek számára az egyszerűsített eljárás egyszerűsített díjazással is jár-e, tehát hogy különbséget tesz-e az egyszerűsített eljárás az összegben – nem tudom megjegyezni az ívenkénti összegeket, amelyeket Romankovics András vetett fel. Illetve ő felhívta a figyelmet a tankönyvrendelet definícióira, ezt én nem tudom megítélni, így csak szeretném megerősíteni, hogy léteznek ilyen aggályok.

A másik fő kérdéscsoport a Kelló szerepe. Elhangzott egy olyan javaslat a társaság részéről, hogy itt egy supervisor, ellenőri pozíciót alakítson ki az első évben a Kelló, és a tényleges terjesztést kontrollálja, ne maga bonyolítsa le, a tényleges terjesztést még bízza a működőképes tankönyvterjesztőkre. Mi ezt megfontolásra javasoljuk. Nem tudjuk megítélni részleteiben, hogy a Kelló mennyire felkészült, hány szerződést kötött, hogy az informatikai rendszere a rendelésre alkalmas-e, hogy a raktárkapacitásokat lekötötte-e, de mindenképpen megfontolásra javasoljuk azt, hogy itt két, sőt három dolog is összecúsúszik: az állami kézbe vétel vagy irányításba vétel, a kerettantervek miatti átdolgozás és ennek az időprése, valamint a Kelló új struktúrája. Aggodalommal látjuk ennek a három dolognak az összecúsúzását szeptember 1-jére, és ezért ezt a javaslatot, hogy a Kelló tényleges működését csúsztassa el egy évvel, és első évben csak egy ellenőri, piacfelügyeleti, fogyasztóvédelmi feladatot lásson el, én megfontolásra érdemesnek gondolom.

Így zárnánk le akkor ezt a napirendi pontot. Mindenkinek köszönöm a türelmet.

Az egyebekre nem jutott mód, mert egész egyszerűen a bizottság tagjai a lábukkal fognak szavazni, hogyha megnyitom ezt a napirendi pontot.

Az ülést lezárom, mindenkinek köszönöm a részvételt.

(Az ülés befejezésének időpontja: 13 óra)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese